

Szakmai beszámoló az OTKA 042620 sz. kutatási témához

Az élelmiszeripar logisztikai helyzete, kiszervezés

A kutatást a Szent István Egyetem Vállalatgazdasági Intézetének keretein belül folytattuk. A munka megkezdése előtt nem sokkal indítottuk a Termelés- és Logisztikamenedzsment szakirányt, s a kutatási munkát is ezen Szakirány oktatói csapatára alapoztuk. Az elmúlt két év azt mutatta, hogy munkánkat siker koronázta, hiszen

- 1.) alapos kutatásokat, új kutatási eredményeket tudunk felmutatni, illetve
- 2.) többek között ennek a kutatásnak a révén sikerült a szakirányt és az ott folyó oktatási munkát kellően megerősíteni. A szakirány mára a Gazdaság- és Társadalomtudományi karon a hallgatók által legkeresettebb szakiránnyá vált.

A kutatás menete a terveknek megfelelően alakult:

Az élelmiszeripari vertikumhoz kapcsolódó vállalatok és a piacon tevékenykedő logisztikai szolgáltatók feltérképezése kvantitatív és kvalitatív módszerekkel történt.

Az alábbi hipotézisekből indultunk ki:

Áruáramlás:

- 1.) Feltételeztük, hogy a vállalatok jellemzően belföldre és külföldre is értékesítenek (szállítanak). A belföldi értékesítésnek nincsen jellemző iránypontja.
- 2.) Feltételeztük, hogy a legtöbb cégnél nincs kapcsolat az elosztási és gyűjtési szállítások között.

Szállítás:

Feltételeztük, hogy

- 1.) a szállítás az a terület, ahol a kiszervezés a leginkább „előrehaladott” állapotban van.
- 2.) a speciális szállítási igények a szállított terményekkel kapcsolatban az átlagosnál magasabbak (hűtés, egészségügyi előírások, stb.).

- 3.) a disztribúciós igények az országon belül általában 24-48 óra, míg külföldre minimálisan 48 óra.

Raktározás:

Feltételeztük, hogy

- 1.) a mezőgazdasági és élelmiszeripari igénybevevők majd mindegyike rendelkezik késztermék raktárral.
- 2.) a vállalatok ki akarják szervezni a raktározási tevékenységüket belátható időn belül. Véleményünk szerint sokan gondolják úgy, hogy termelési tevékenységük ütemezése nem fér bele (főleg munkát jelentene), ha az alapanyagokat, késztermékeket valaki más raktározza. Feltételezzük, hogy a készletek forgási sebességének nem tulajdonítanak megfelelő jelentőséget,

Információs rendszerek:

Feltételeztük, hogy

- 1.) ezen a téren komoly hiányosságok mutathatók ki, Az integrált vállalati információs rendszerek elterjedtsége még koránt sem éri el a kívánt szintet.
- 2.) az információs rendszerek kiszervezése nem jellemző és a közeljövőben nem is tervezett feladat.

Logisztikai szolgáltatók:

Feltételeztük, hogy

- 1.) jelenleg is jelentős látens igény jelenik meg a logisztikai szolgáltatók irányába.
- 2.) a cégek kevésbé ismerik a logisztikai szolgáltatók piacát. A logisztikai szolgáltatók szakértelme és eszközei lehetőséget kínálnak a folyamatok hatékonyabb, mindenekelőtt költséghatékonyabb működtetésre.
- 3.) szükséges hazánkban is egy olyan „követelmény-kategória rendszer” kialakítása, amely szerint értékelhetők a logisztikai szolgáltató cégek.

A kutatás várható szakmai- elméleti- és gyakorlati hasznát a következőkben foglalmaztuk meg:

- 1.) A vállalatok nemzetközi trendekhez való adaptációjának elősegítése.
- 2.) Standardizált modellek és módszerek kidolgozása logisztikai jellegű gazdasági döntések meghozatalához.
- 3.) A kutatás során megfogalmazott elvek gyakorlatban történő alkalmazása hozzájárul a nemzetgazdasági hatékonyság növekedéséhez.
- 4.) Kutatási eredmények felhasználhatók a felsőfokú oktatásban, illetve a tananyagfejlesztésben az Ellátási-lánc menedzsment, és a Beszerzési- és értékesítési logisztika területén.

Az eredmények az előzetes várakozásoknak megfelelően alakultak:

- 1.) A témakörben megjelentettünk összesen 11 publikációt (a kutatás lezárása után is meg fog még jelenni a témában 3-4 publikáció).
- 2.) A téma kapcsán, a kutatást katalizátorként tekintve (s mintegy annak modifikált folytatásaként) megindult egy teljesen új kutatási terület: a kis- és középvállalkozások logisztikai helyzetének elemzése. Ennek az az oka, hogy a kutatás keretében kapott kérdőívek (2 felmérés alapján, mintegy 350 kérdőív beérkezése) azt mutatták, hogy ezen vállalatok az eddigi hazai kutatás fókuszából teljesen kiestek. Ugyanakkor nagy az igény ezen cégek részéről a logisztikai fejlesztésre, különösen a szervezetfejlesztést illetően.
- 3.) A témára az egyetem hallgatói is "rácsaptak", több szakdolgozat készült, illetve egy Ph.D. hallgató is témájául választotta.
- 4.) A nemzetközi gyakorlat megismerése és magyarországi adaptációjának vizsgálata hozzájárul egyetemi oktatói szempontból volt igen hasznos. Hazai és nemzetközi konferenciákon sikerült komoly szakmai ismereteket és kapcsolatokat szerezni.

Összefoglaló

A témában - a témavezető kezdeményezésére - 3 konferenciát rendeztünk. Mivel egyben az MKT Logisztikai Szakosztályának elnöke is vagyok, ezt a fórumot használtam fel a kutatási eredményeink széles körben való terjesztésére. Ezek:

2004. október 12. (fél napos konferencia, mintegy 80 résztvevővel)

2005. október 27, (egész napos konferencia mintegy 70 résztvevővel)

BI-KA Bt. Szolnok: 2006. március 21 (fél napos konferencia 45 résztvevővel)

A résztvevők az élelmiszeripari vertikum vállalatai valamint kis- és középvállalatok vezetői voltak. Előadóként a témavezető ill. Fodor Zita és Gyenge Balázs szerepeltek.

Összességében úgy látjuk, hogy a publikációk alapján a gazdálkodó szervezeteknél jelentős mértékben nő (nöhet) a logisztika tudatosság, illetve az ellátási láncbeli partnerekkel való együttműködési készség.

A kutatás konkrét gyakorlati hasznosításánál úgy látjuk, hogy segítségére vagyunk a stratégiai döntéshozók gondolkodásának a megváltoztatásában. Konferenciákon és más szakmai találkozókra való beszélgetések során jól kivehető hogy több általunk figyelemmel kísért cég is "rámozdult" a kiszervezésre ill. a stratégiai partnerkapcsolatok kialakítására.

Külön „hozádeknak” tartjuk, hogy a kutatás révén sikerült a Szakirányunk szakmai munkáját jelentős mértékben erősíteni. Nőtt a csapatszellem és a szakmai műhelyünk Egyetemen belüli, hazai és nemzetközi elismertsége is!

Köszönjük az OTKA Iroda adminisztrációs csapata által nyújtott igen jelentős támogatást és segítséget!